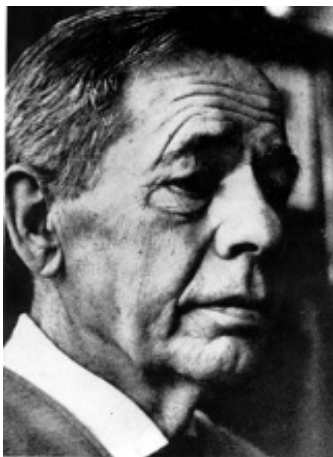

CZERNIK STANISŁAW (1899-1969)

Urodził się 16 stycznia 1899 roku we wsi Zaochcin koło Opatowa jako syn Wojciecha i Marianny z domu Cieszkowskiej. W latach 1908-1912 uczęszczał do szkoły powszechnej w Opatowie. W 1920 roku ukończył ośmioklasowe Gimnazjum Komitetu Ratunkowego w Olkusz. 20 marca 1925 roku uzyskał tytuł magistra nauk ekonomiczno-politycznych na Wydziale Prawno-Ekonomicznym Uniwersytetu Poznańskiego. Wiele lat poświęcił pracy pedagogicznej – uczył w szkołach powszechnych w Ożarowie, Przedczu, Bodzanowie, a następnie w gimnazjach w Ostrzeszowie, Gostyniu, Koźminie, Grójcu i ponownie w Ostrzeszowie. W Gostyniu od 7 sierpnia 1925 roku do 30 września 1926 roku zajmował posadę nauczyciela historii w miejscowym gimnazjum.

Po przybyciu do miasta podjął próby nawiązania kontaktu z tutejszymi regionalistami. Poszukiwania te zaowocowały współpracą z redaktorem i wydawcą „Orędownika Gostyńskiego” – Antonim Skrzyneckim, który pod wpływem nowej znajomości z pisarzem zmienił profil i tytuł swojej gazety. 23 września 1925 roku Czernik widniał już jako redaktor na okładce pierwszego numeru „Głosu Gostyńskiego”. Na łamach „Głosu” pojawiły się artykuły problemowe, szkice o historii regionu i polemiki. Ponadto drukowano sporo utworów literackich, co było największą zasługą Czernika. Swoje utwory w „Głosie” publikowała Irena Stablewska i Władysław Kołomołocki. Jednak głównym dostarczycielem tekstów literackich był sam Czernik, który nie chcąc być posądzonym o wykorzystywanie pisma dla własnych potrzeb publikował pod pseudonimami: Antoni Ogromeczny i Civis II. Na łamach „Głosu” ukazała się także jego pierwsza powieść *Czyciele lasu*.

Pomimo bardzo wysokiego poziomu wydawanie pisma wkrótce zawieszono. Głównym powodem tegoż faktu były kłopoty finansowe oraz niesprzyjająca sytuacja społeczno-polityczna. Początkowo zniechęcony szybko ponowił nowe próby wydawnicze. 24 kwietnia 1926 roku ukazała się „Ziemia Gostyńska”- bezpłatny dodatek do „Orędownika Gostyńskiego”. Pismo to było zeszytem typowo regionalnym.. Jednak i to pismo nie zdołało przetrwać dłużej niż trzy miesiące. Wydawnictwa te odegrały jednak inną rolę - stały się bowiem inspiracją w późniejszych poczynaniach w zakresie redagowania lokalnej prasy. Nowy rok szkolny 1926/1927 rozpoczął Stanisław Czernik w pobliskim gimnazjum koźmińskim. W 1931 roku wydał pierwszy tomik wierszy zatytułowany *Poezja*. W latach 1935-1939 był redaktorem i wydawcą miesięcznika „Okolica Poetów” w Ostrzeszowie. W lipcu 1939 roku otrzymał kartę mobilizacyjną i oddelegowany został do 4 Pułku Saperów w Przemysłu. Brał udział w kampanii wrześniowej, a po jej klęsce przedostał się do Rumunii, gdzie został internowany. Następnie, po zwolnieniu z obozu w Slatinie, przebywał na emigracji. Uczył w polskich szkołach w Algierze, Anglii, Francji i we Włoszech.

Po powrocie do kraju 12 marca 1947 roku krótko przebywał w Ostrzeszowie. Następnie pracował w Ministerstwie Kultury i Sztuki oraz aktywnie działał w Związku Literatów Polskich. Z ramienia tych instytucji kierował m.in. warszawską Poradnią Literacką. Od 1951 roku aż do śmierci przebywał w Łodzi poświęcając się wyłącznie twórczości literackiej i działalności społecznej. W dziejach literatury polskiej zapisał się jako twórca programu zwanego autentyzmem. Autor zbiorów poezji: *Siedem nocy* (1948), *Autentyki* (1967), powieści historycznych: *Smolarnia nad Bobrową Wodą* (1949), *Uniwersał Czarnieckiego* (1953), dramatu *Bezprym* (1949), szkiców: *Chłopskie piarstwo samorodne* (1954), *Opowieść o Klemensie Janickim* (1954), powieści: *Wichura* (1958), *Ręka* (1962) oraz *Trzewiczek* (1967).

Zmarł 3 grudnia 1969 roku, będąc jednym z najbardziej zasłużonych działaczy i współkreatorów najnowszej literatury polskiej.

M. Ratajczak, *Wpływ Stanisława Czernika na powstanie i rozwój prasy regionalnej w Gostyniu*, „Gazeta Gostyńska” 2002, nr 5, s. 31; nr 6, s. 41, 43; E. Wyzujak, *Stanisław Czernik (1899-1969) – literat, poeta, pedagog, działacz społeczny*, „Gazeta Gostyńska” 1999, nr 15, s. 40.